

Nr 308

Av herr **Enarsson m. fl.**, om ändrade bestämmelser angående ledighet för jordbrukare från fullgörande av repetitions-tjänstgöring.

Fullgörandet av repetitionstjänstgöring innebär i de flesta fall svårigheter för jordbrukare att uppehålla driften. Jordbruket har i dag en högt mekaniserad driftform med minsta möjliga manuell arbetskraft. Sådd och skörd är koncentrerad till korta intensiva arbetsperioder, och arbetet är i högre grad än tidigare beroende av tjänlig väderlek. Maskinernas skötsel kräver specialutbildad arbetskraft. Utvecklingen har lett till att jordbruk av relativt stor omfattning numera är enmansföretag. Under dessa perioder med toppbelastning av maskiner och arbetskraft är det som regel helt omöjligt att uppbringa ersättare för enmansföretagaren, vilket gör att, om han tvingas att vistas borta, totalt driftstopp uppkommer.

Vid sidan av de förluster och svårigheter som drabbar den enskilde påverkas också försvarsberedskapen ogynnsamt genom försämrad livsmedelsförsörjning om jordbrukare inkallas till tjänstgöring under sådana tider att skördeutfallet spolieras.

Inom försvaret kan givetvis även föreligga svårigheter vid medgivande av anstånd att kunna fullfölja viss repetitionsutbildning.

Enligt gällande bestämmelser för befrielse från tjänstgöring skall hänsyn tagas till bl. a. jordbrukarnas problem. Anstånd med att påbörja repetitionstjänstgöring eller med att fullgöra påbörjad sådan tjänstgöring kan beviljas värnpliktig som visar att tjänstgöringen skulle vålla väsentlig olägenhet i hans arbete eller bereda honom eller nära anhörig till honom väsentliga svårigheter. Vidare kan enligt en utfärdad arméorder förbandschefer bevilja jordbrukare ledighet för skördearbete under repetitionsövningar. Ledigheten ges i högst tre dagar och oftast i samband med tjänstgöringsfria veckoslut. Dessa bestämmelser är i många fall till god hjälp för den värnpliktige, men anstånd under längre tid synes medges mycket restriktivt, och tredagarsledigheten är alltför kort tidrymd med hänsyn till den betydelse väderleken har för möjligheten att utnyttja ledigheten.

Ett konkret exempel kan anföras som visar uppkommande svårigheter då anstånd med fullgörandet av tjänstgöring inte medges. En jordbrukare fick inkallelse till tjänstgöring just vid den tidpunkt då 35 hektar spannmålsskörd skulle bärgas. Ersättare gick helt enkelt inte att uppbringa. Behovet styrktes av vederbörliga intyg som bifogades ansökan om an-

stånd. Sådant medgavs dock inte. Trots att den värnpliktige försökte i den utsträckning som var möjlig utföra skördarbetet under ledighet vid vec-kosluten totalförstördes 9 hektar spannmålsskörd.

En översyn av gällande bestämmelser och deras tillämpning bör göras så att nödvändig ledighet från repetitionstjänstgöring medges jordbrukare under tiden för sådd och skörd.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om ändrade bestämmelser angående ledighet från repetitionstjänstgöring för jordbrukare i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 23 januari 1970

Arvid Enarsson (m)

Gunnar Oskarson (m) Per-Eric Ringaby (m) Tage Magnusson (m)
i Borås